Land Development Department

ต้นสัก

ราชาแห่งไม้เศรษฐกิจ

ชื่อพื้นเมือง	: ต้นสัก
ชื่อวิทยาศาสตร์	: *Tectona grandis L.f.*
ชื่อวงศ์	: (LAMIACEAE หรือ LABIATAE)

ลักษณะของต้นสัก

ไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดใหญ่ สูง 20–30 เมตร ลำต้นเปลาตรง เรือนยอดเป็นพุ่มกลมค่อนข้างทึบ เปลือกต้นหนา สีเทาหรือน้ำตาลอ่อนแกมเทา พอต้นแก่โคนต้นเป็นร่องและมีพูพอนเล็กน้อย ตามกิ่งอ่อนเป็นรูปเหลี่ยม มีขนสีเหลือง เนื้อไม้สีน้ำตาลทอง (สักทอง) ถึงน้ำตาลแก่ (สักทองลายดำ) เนื้อหยาบ เสี้ยนตรง แข็งปานกลาง เลื่อย ไส กบ แต่งได้ง่าย ไม่ค่อยยืดหดบิดงอ ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ดและไม่อาศัยเมล็ด (ดิดเตา, บักซำ, เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ) ชอบขึ้นตามพื้นที่เป็นภูเขาหรือที่ราบ ดินระบายน้ำได้ดี ไม่ท่วมขัง ดินร่วนปนทราย หรือดินลึก โดยเฉพาะดินที่เกิดจากหินปูนผุพัง ต้นสักมักขึ้นเป็นกลุ่มหรือปะปนกับไม้เบญจพรรณอื่น ๆ

ใบสัก

ใบเดี่ยว ออกเป็นคู่ตรงข้าม สลับตั้งฉาก รูปรีกว้างหรือรูปไข่กลับ ปลายใบมีหางสั้น โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ กว้าง 12–35 ซม. ยาว 15–60 ซม. พื้นใบด้านบนและด้านล่างสากมือ มีขนปกคลุม ก้านใบยาว 1–5 ซม. ใบอ่อนเมื่อขยี้ที่ท้องใบมีสีแดงคล้ายเลือด ผลัดใบช่วงฤดูแล้ง (พฤศจิกายน–มกราคม) แตกใบใหม่ช่วงเมษายน–มิถุนายน

ดอกสัก

ออกดอกเป็นช่อใหญ่ ตามซอกใบและปลายยอด ดอกสมบูรณ์เพศ ดอกย่อยเล็ก กลีบดอกสีเขียวนวล 6 กลีบ โคนกลีบเชื่อมเป็นหลอด มีขนทั้งนอกในเกสรเพศผู้ 5–6 อัน ยื่นพ้นดอก เกสรเพศเมีย 1 อัน ยาวเท่าเกสรเพศผู้ รังไข่มีขนหนาแน่น ดอกบานเพียง 1 วัน ต้นสักจะออกดอกช่อแรกที่ปลายยอดสุดของลำต้น ก่อน แล้วจึงที่ปลายกิ่ง ดอกช่วงกรกฎาคม–ตุลาคม

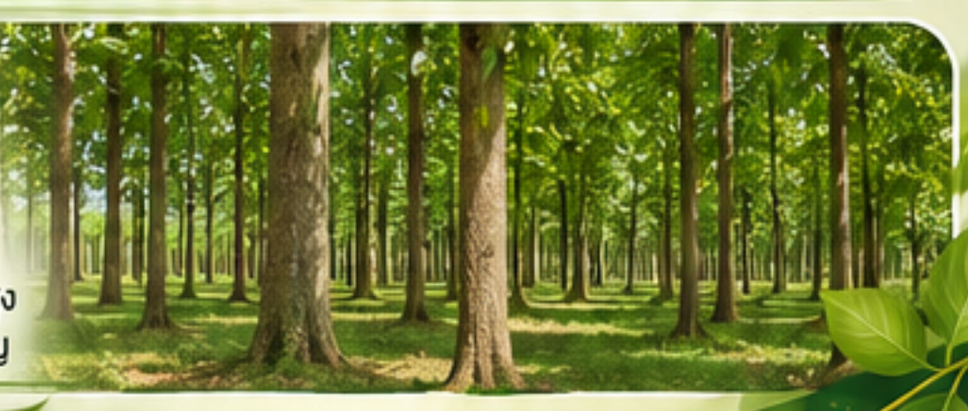

ผลสัก

ผลกลมแป้น เส้นผ่านศูนย์กลาง 1–2 ซม. มีชั้นกลีบเลี้ยงหุ้มบางเป็นสีเขียว ในผลหนึ่งมีเมล็ด 1–4 เมล็ด (เรียก “เมล็ดสัก”) ผลแก่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล เริ่มแก่ช่วงพฤศจิกายน–มกราคม เมล็ดอยู่ในช่องละ 1 เมล็ด เมล็ดรูปไข่ กว้างประมาณ 0.4 ซม. ยาวประมาณ 0.6 ซม. เรียงตามแนวตั้งของผล เมล็ดห่อหุ้มด้วยเปลือกบาง ๆ

ประโยชน์ของต้นสัก

เนื้อไม้แข็งแรง ทนทาน	ใช้ทำเฟอร์นิเจอร์ งานก่อสร้าง	ทนปลวก มอด เหมาะกับงานไม้	มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง เป็นไม้เศรษฐกิจสำคัญ